

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ
"Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ"
 HALIFAX, N. S. CANADA
ΓΕΝΙΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΑΡΙΘ. { Όνομα 2
 Μαθητικού 2 Σχολική Έτος 1943 - 1944

Ο Μαθητής Κωνσταντίνος Δουλιβέρης (Ροζάνης)
 έτών 11 διακρίσασα τα μαθήματα της μαθηματικά
 τάξεως του Σχολείου τούτου και έν τέλει του Σχολικού
 έτους 1942 - 1944 έλετασθώτα εις αύτά έκρίθη άξία
 του βαθμού Λίαν Καθώς
 και πρόσεται εις την Δεκάραν τάξιν.

Η εισαγωγή τ.α. άπηνε Άρτίου
 εν Χάλιφαξ, Νόβα Σκωτία εν 11. Ιουνίου 1944
 δια την επιτροπήν Ο Διευθυντής
Γ. Μανωλάκης και
 ΕΠ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ Α. Δουλιβέρης

5. Ελληνόγλωσση εκπαίδευση

Οι πρώτες προσπάθειες

Όταν οι Έλληνες άφησαν την Ελλάδα και πήγαν να ζήσουν στις καινούργιες πατρίδες τους στη διασπορά, μια από τις πρώτες φροντίδες τους ήταν να ανοίξουν ελληνικά σχολεία. Οι κοινότητες που ίδρυσαν είχαν ως πρώτο σκοπό τη διατήρηση της γλώσσας, της θρησκείας και του πολιτισμού τους. Έτσι τα πρώτα σχολεία, όπως και οι εκκλησίες, ταυτίζονται με τις κοινότητες.

Ο αγώνας για τη διατήρηση της ελληνικής γλώσσας ήταν και είναι δύσκολος και σκληρός. Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες εργάζονται οι εκπαιδευτικοί δεν είναι πάντα ευνοϊκές. Το κοινωνικό περιβάλλον ευνοεί την αφομοίωση.

Γι' αυτό το λόγο χρειάζεται συνεχής προσπάθεια και επιμονή. Το ελληνόγλωσσο σχολείο είναι ένας βασικός παράγοντας για τη συνέχιση της ελληνικής παρουσίας στη διασπορά. Τα πρώτα ελληνικά σχολεία στη διασπορά δεν ήταν οργανωμένα. Τις περισσότερες φορές ήταν πρόχειρες τάξεις στις οποίες δίδασκαν άτομα που δεν ήταν δάσκαλοι, χωρίς παιδαγωγική κατάρτιση. Μερικές φορές ήταν ιερείς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ.

Πίναξ μισθοδοσίας επί του μήνα Σεπτεμβρίου 1871. Αποδίδονται επί Δόλων
επιτηρομένων εις τή Σχολήν.

Όνομα επί Δόλων	Βελοία επί Τραπεζών	Μηνιαία μισθία Δ. Σ. Π.	Μηνιαία μισθία Δ. Σ. Π.	Παρατηρήσεις
Κ. Α. Βασιλείου	Διευθυντής	41.13.4	41.13.4	
Σπ. Μαρμαρίδης	Επί τήν Σχολήν	3	3	
Σπ. Μαρμαρίδης	Επί τήν Σχολήν	6.13.9	6.13.9	
Δρ. Σουβάτ	Επί τήν Σχολήν	21	21	22 Δόλων δόμων επί τήν Σχολήν
Ρ. Ρ. Λεβας	Επί τήν Σχολήν	6.13.9	6.13.9	23 Δόλων δόμων επί τήν Σχολήν
Γ. Α. Λεβας	Επί τήν Σχολήν	5	5	24 Δόλων δόμων επί τήν Σχολήν
Γ. Α. Λεβας	Επί τήν Σχολήν	7	7	
Α. Μισσηλάς	Επί τήν Σχολήν	3	3	
Γ. Σουβάτ	Επί τήν Σχολήν	3	3	
Alfred Cohen	Επί τήν Σχολήν	5	5	
£ 102 0 0				

Τούτοις ἀποδίδονται ἐπισημαστικῶς ἐπὶ ἀποδοτικῶν μέχρι τοῦ 21 ἡμερῶν, διὰ παραπάνωθεν ἐπὶ βελοία δόμων ἐπιτηρομένων ἐπὶ τῆς Σχολῆς.

Ἐν Λονδίῳ, 19 Σεπτεμβρίου 1871.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
+ Σχολῆς
Κ. Α. Βασιλείου

Μισθοδοσία δασκάλων της Ελληνικής Σχολής του Λονδίνου - 1871.

Εδώ λειτούργησε το πρώτο ελληνικό ημερήσιο δημοτικό σχολείο στον Καναδά, στο 753-755 Clark στο Μόντρεαλ του Καναδά το 1909.

Σχολή ἑν Λονδίῳ — Ἔτος Ε', 1874-5.

Μαθηταί	Κατάταξις αὐτῶν	Δίδακτρα
1. Φίλιππος Α. Παπαδόπουλος	1 ^{ος} τάξις τοῦ 1 ^{ου} ἡμερῶν	£ 120 0 0
2. Κ. Κ. Λαζαρίδης	" " " "	" 96 "
3. Σπ. Σ. Φραγκοπούλου	" " " "	" 96 "
4. Γ. Σ. Φραγκοπούλου	" " " "	" 96 "
		£ 408
5. Γ. Α. Βασιλείου	Α' τάξις τοῦ 1 ^{ου} ἡμ.	£ 120
6. Π. Ε. Πετροπούλου	" " " "	" 120
7. Σπ. Κ. Ζερβούδης	" " " "	" 96 "
8. Σπ. Π. Ξηροπούλου	" " " "	" 96 64 "
9. Γ. Π. Ξηροπούλου	" " " "	" 96 64 "
		£ 528
10. Παναγιώτης Π. Παπαδόπουλος	1 ^{ος} τάξις τοῦ 1 ^{ου} ἡμ.	£ 96
11. Σπ. Κ. Λαζαρίδης	" " " "	" 96 "
12. Μιχαήλ Σ. Παπαδόπουλος	" " " "	" 64 "
13. Παναγιώτης Π. Παπαδόπουλος	" " " "	" 64 "
14. Κ. Κ. Καρυστάσιος	" " " "	" 64 "
		£ 384
15. Κ. Σ. Φραγκοπούλου	2 ^{ος} τάξις τοῦ 1 ^{ου} ἡμ.	64
16. Αικατερίνη Γ. Ζερβούδης	" " " "	64
17. Γ. Κ. Ζερβούδης	" " " "	64
18. Γ. Ε. Ραζακούδης	" " " "	192
		£ 384
19. Π. Ε. Φραγκοπούλου	Α' τάξις τοῦ 1 ^{ου} ἡμ.	88 50
20. Παναγιώτης Π. Παπαδόπουλος	" " " "	64
21. Γεώργιος Α. Παπαδόπουλος	" " " "	80
22. Παναγιώτης Ν. Καρυστάσιος	" " " "	80
		£ 304

Μαθητές της Ελληνικής Σχολής του Λονδίνου 1874-75.

Όλοι όμως ήθελαν, έστω και με περιορισμένα μέσα, να μάθουν στα παιδιά τους την ελληνική γλώσσα. Όμως, από τις αρχές του 20ου αιώνα, σε μερικές περιοχές, το ελληνικό σχολείο οργανώνεται καλύτερα και διαθέτει επαγγελματίες δασκάλους.

Το ξύλινο σπίτι του Ιωάννη Γιαννόπουλου στο St. Augustine, στη Φλόριδα των ΗΠΑ, που χρησιμοποιήθηκε και για σχολείο στα τέλη του 18ου αιώνα, όταν οι πρώτοι Έλληνες από τη Μάνη και την Κρήτη εγκαταστάθηκαν σ'αυτή την περιοχή. Ο Γιαννόπουλος, αν και μαραγκός στο επάγγελμα, δίδασκε στο σπίτι του ελληνικά στα παιδιά των συμπατριωτών του.

Ενδεικτικό του ημερησίου σχολείου ο «Πλάτων», στο Μόντρεαλ του Καναδά, 1927-1928, το οποίο συγχωνεύτηκε το 1931 με τον «Σωκράτης». Ο «Πλάτων» ιδρύθηκε το 1909 και ο «Σωκράτης» το 1925. Το ημερήσιο τρίγλωσσο (Ελληνικά, Γαλλικά, Αγγλικά) σχολείο «Σωκράτης» λειτουργεί ως τις μέρες μας.

Το πρώτο ελληνικό σχολείο της Πέρθης στην Αυστραλία το οποίο ιδρύθηκε το 1923, με το όνομα «Πιττακός ο Μυτιληναίος», και φοιτούσαν τα παιδιά των Καστελλοριζίων.

Μαθητές του σχολείου «Σωκράτης» στο Μόντρεαλ, με τον ιερέα και το διδακτικό προσωπικό. Σχολική χρονιά 1927-1928.

Μαθητές στο Κλίβελαντ του Οχάϊο των ΗΠΑ, το 1927, γιορτάζουν την επέτειο της 25ης Μαρτίου 1821.

Απόφοιτοι της Ελληνικής Τεχνικής Σχολής του Βατούμ στη Ρωσία το 1932.

8th grade
Class of 1990
Μαθητές της Γ τάξης του καθεδρικού σχολείου της Νέας Υόρκης. Ιδρύθηκε το 1949. Αρχίζει με το νηπιαγωγείο και τελειώνει με την όγδοη τάξη. Φοιτούν 97 παιδιά.

Ελληνικό Σχολείο στο Κάμντεν του Λονδίνου.

Μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο

Με τα νέα κύματα της μετανάστευσης, μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, οι ανάγκες για ελληνική εκπαίδευση πολλαπλασιάζονται. Οι παροικίες της διασποράς μεγαλώνουν και τα παλιά σχολεία που υπήρχαν δεν επαρκούν. Γι' αυτό θα δημιουργηθούν καινούρια σχολεία, καινούριες τάξεις απογευματινών και Σαββατιανών σχολείων. Τη μεταπολεμική περίοδο ιδρύονται στις παροικίες της διασποράς ημερήσια σχολεία από τις Κοινότητες, την ελληνική Πολιτεία, την Εκκλησία, τους συλλόγους γονέων, αλλά ακόμη και από ιδιώτες. Οι επαφές με την Ελλάδα είναι πιο εύκολες και η βοήθεια από την πατρίδα δεν λείπει.

Η παρουσία και ο ρόλος της ελληνικής Πολιτείας είναι πιο μεγάλος στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης. Οι Έλληνες δεν μετανάστευαν μόνιμα σε αυτές τις χώρες. Πήγαιναν εκεί ως εργάτες για προσωρινή διαμονή αν και στο τέλος οι περισσότεροι έμειναν εκεί μόνιμα. Οι περισσότεροι πήγαν στη Γερμανία, λιγότεροι στο Βέλγιο. Στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες πήγαν κυρίως φοιτητές και πολιτικοί πρόσφυγες την περίοδο της δικτατορίας στην Ελλάδα (1967-1974).

Ξεχωριστή είναι η περίπτωση της μετανάστευσης στη Μεγάλη Βρετανία. Εκεί μετανάστευσαν μεταπολεμικά χιλιάδες Κύπριοι. Ο λόγος είναι γιατί η Κύπρος ήταν βρετανική αποικία ως το 1960 και μετά μέλος

Μαθητές παρακολουθούν μάθημα ελληνικών με δάσκαλο τον ιερέα της εκκλησίας του Μονς (Βέλγιο).

της Βρετανικής Κοινοπολιτείας. Η μετανάστευση των Κυπρίων στη χώρα αυτή είχε βέβαια αρχίσει προπολεμικά. Οι πρώτες κοινότητες τους δημιουργήθηκαν γύρω στα 1928. Τότε ιδρύθηκε η Κυπριακή Αδελφότητα στο Λονδίνο.

Έτσι στη Μεγάλη Βρετανία υπάρχει η Κυπριακή Εκπαιδευτική Αποστολή που στηρίζει την ελληνόγλωσση εκπαίδευση. Παράλληλα υπάρχει και το ελλαδικό Γραφείο του Συντονιστή Εκπαίδευσης που εργάζεται προς την ίδια κατεύθυνση. Οι δύο αποστολές συνεργάζονται στενά.

Στη Γερμανία, η ελληνική Πολιτεία ίδρυσε σχολεία στα οποία εφαρμόζεται το ίδιο πρόγραμμα με τα σχολεία της Ελλάδας. Βέβαια, τα Ελληνικά διδάσκονται και στα γερμανικά σχολεία και προπάντων σε απογευματινά τμήματα.

Στο Βέλγιο λειτούργησε ελληνικό σχολείο από το 1952 με ευθύνη της εκεί Ελληνικής Κοινότητας. Αργότερα όταν έφτασε στο Βέλγιο μεγάλος αριθμός Ελλήνων μεταναστών που δούλευαν στα ανθρακωρυχεία, οργανώθηκαν και άλλες τάξεις ελληνικών για τα παιδιά τους. Από το 1960 και μετά άρχισαν να αποσπώνται στο Βέλγιο Έλληνες δάσκαλοι. Βέβαια, στις Βρυξέλλες λειτουργεί και το Ευρωπαϊκό Σχολείο στα πλαίσια του οποίου έχει ιδρυθεί και Τμήμα Ελληνικών για τα παιδιά των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έλληνες μαθητές στη Γερμανία.

Σχολεία στη Γερμανία.

Προπαρασκευαστικές τάξεις στο Γκίτσεν της Γερμανίας, δεκαετία 1970.

Από τη συμμετοχή της θεατρικής ομάδας Βελγίου στο Β' Πανομογενειακό Φεστιβάλ Μαθητικού Θεάτρου, 2-7 Ιουλίου 1999, στο Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Στην Ολλανδία λειτούργησε ελληνικό σχολείο στο Ρότερνταμ από το 1959. Όπως και στο Βέλγιο, το σχολείο λειτουργούσε τα Σαββατοκύριακα. Την ευθύνη του σχολείου είχε η Ελληνική Κοινότητα του Ρότερνταμ (Ένωση Ελλήνων). Αργότερα ιδρύθηκαν και άλλα σχολεία στην Ολλανδία. Την ευθύνη για τα σχολεία αυτά είχαν διάφοροι Σύλλογοι Γονέων.

Σήμερα τα ελληνικά σχολεία στο Βέλγιο και στην Ολλανδία διακρίνονται σε αυτά που λειτουργούν ως απογευματινά και Σαββατιανά με ευθύνη των κοινοτήτων και των συλλόγων γονέων και σε αυτά που ακολουθούν το ελληνικό αναλυτικό πρόγραμμα. Τέτοιο είναι το «Κεστεκίδειο» Σχολείο Βρυξελλών.

Οι μαθητές του ελληνικού δημοτικού σχολείου Άμστερνταμ παρουσιάζουν σε σχολικό θέατρο την Οδύσσεια, 1990.

Αγιασμός για την έναρξη του σχολικού έτους στο γυμνασιακό τμήμα της Ουτρέχτης.

Στη Μεγάλη Βρετανία τα πρώτα ελληνικά παροικιακά σχολεία ιδρύθηκαν στο Λονδίνο το 1950 με πρωτοβουλία του Κύπριου ποιητή Τεύκρου Ανθία και του Συλλόγου Ελλήνων Γονέων. Αργότερα ιδρύθηκαν παροικιακά σχολεία από την εκκλησία και διάφορους συλλόγους γονέων.

Μαθητές της Α' τάξης του ελληνικού παροικιακού σχολείου Kingsbury - Λονδίνο.

Ελληνικό σχολείο της δεκαετίας 1950 στο Λονδίνο.